

Article Info/Makale Bilgisi

✓Received/Geliş:26.06.2020 ✓Accepted/Kabul:03.09.2020

DOI:10.30794/pausbed.758640

Araştırma Makalesi/ Research Article

Yıldırım, O. (2021). "Ulusal Alan Yazında Spor Turizminin Gelişimi: Lisansüstü Tezler Üzerine Bibliyometrik Bir Analiz" *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S ayı 43, Denizli, ss. 319-331.

ULUSAL ALAN YAZINDA SPOR TURİZMİNİN GELİŞİMİ: LİSANSÜSTÜ TEZLER ÜZERİNE BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ

Oya YILDIRIM*

Öz

Turizmin önemli bir alanı olan spor turizminin özellikle turizmin farklı bölgelere ve tüm yıla yayılması açısından Türkiye’de gelişiminin desteklenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda spor turizmi alanının genel yapısının ve özelliklerinin bibliyometri tekniğinden yararlanılarak incelenmesi ve ulusal alan yazında gelişim sürecinin ortaya konması amaçlanmıştır. Bu amaçla 14.01.2020 tarihinde Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nin internet veri tabanında yer alan spor turizmi konulu lisansüstü tezler taranmıştır. Yapılan taramada 43’ü yüksek lisans, 18’i doktora tezi olmak üzere toplam 61 teze ulaşılmıştır. Çalışma sonucunda, son yıllarda spor turizmini konu alan tez yazımında az da olsa artış olduğu, bu konuda en büyük katkısı Gazi ve Akdeniz Üniversiteleri’nin sağladığı belirlenmiştir. Tezlerin %39,3’ü turizm ile ilgili ana bilim dallarında, %29,5’i ise beden eğitimi ve spor ile ilgili ana bilim dallarında yazılmıştır. En çok tez yazılan konu spor turizmi potansiyelinin genel olarak belirlenmesidir. Bunu ikinci sırada golf turizmi ve üçüncü sırada doğa yürüyüşü izlemiştir. Tezlerde ağırlıklı olarak nicel araştırma yönteminin ve anket tekniğinin (%47,5) kullanıldığı tespit edilmiştir. Yüksek lisans tezlerinde ağırlıklı olarak Türkçe kaynakların, doktora tezlerinde ise yabancı kaynakların kullanıldığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Spor turizmi, Bibliyometri, Lisansüstü tez.

THE DEVELOPMENT OF SPORTS TOURISM IN NATIONAL LITERATURE: A BIBLIOMETRIC ANALYSIS ON POSTGRADUATE THESES

Abstract

Sports tourism, which is a important area of tourism, especially to different regions of tourism and in terms of the spread to the whole year should be supported in Turkey. In this context, it is aimed to examine the general structure and features of the sports tourism area by using bibliometry technique and to reveal the development process in the national literature. For this purpose, the postgraduate theses on sports tourism on the internet database of the Higher Education Council National Thesis Center were scanned on 14.01.2020. On screening, a total of 61 theses were reached, 43 of which were masters and 18 of them were doctoral theses. As a result of the study, it was determined that there has been a slight increase in the thesis writing on sports tourism in recent years, and Gazi and Akdeniz Universities have provided the greatest contribution in this regard. 39.3% of theses are written in the departments of tourism related and 29.5% in the departments of physical education and sports related. The most frequently written subject is the general determination of the sports tourism potential. This was followed by golf tourism in the second place and trekking in the third place. It was determined that quantitative research method and survey technique (47.5%) were mainly used in theses. It has been determined that Turkish sources are mostly used in master theses and foreign sources are used in doctoral theses.

Keywords: Sport tourism, Bibliometry, Postgraduate theses.

*Öğr. Gör. Dr., Çukurova Üniversitesi, Karataş Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, Konaklama İşletmeciliği, ADANA.
e-posta: oyildirim@cu.edu.tr (<https://orcid.org/0000-0002-8090-4629>)

1. GİRİŞ

Turizm ve spor, 21. yüzyılda ekonomik önemi giderek artan son yılların en gözde endüstrilerinden ikisidir (Maanning ve Zimbalist, 2012). Bu iki endüstri dalının birbirine benzer ve birbirini tamamlayan yönleri bulunmaktadır. Farklı kültürlerden bireylerin birbirlerini daha yakından tanımalarını ve anlamalarını sağlamak, bu yolla toplumlar arasında hoşgörü oluşturmak ve barışı pekiştirmek bunlardan bazılarıdır. Turizm ve spor aktivitelerinin birlikte yapılması spor turizmi kavramını ortaya çıkarmış ve turizm ürününün farklılaştırılması konusunda önemli bir alternatif olarak kabul edilmiştir (Çetin, 2008:13). Aslında spor turizmi kavramı oldukça karmaşıktır ve bu karmaşıklık kavramı tanımlamadaki zorluklardan kaynaklanmaktadır. Spor turizmi, sporla ilgili aktivitelere katılmak veya bu aktiviteleri izlemek için yapılan seyahat deneyimini ifade etmektedir (Ross, 2001:3). Ancak Gibson spor turizminin üçüncü bir yönünden daha bahsedilebileceğini ifade etmiş ve spor turizmini, bireyleri fiziksel aktivitelere katılmaya (aktif spor turizmi), fiziksel aktiviteleri izlemeye (pasif spor turizmi/etkinlik spor turizmi) ve sportif etkinliklerle ilişkili cazibe merkezlerini görmeye yönelten (nostalji spor turizmi) boş zaman temelli seyahatler olarak tanımlamıştır (Gibson, 2013:135).

Sportif etkinliklere katılmak veya bu etkinlikleri izlemek için seyahat etmek yeni bir şey değildir. Ancak bu tür seyahatleri tanımlamak için spor turizmi kavramının kullanılması son yıllarda daha yaygın hale gelmiştir. Dünyanın dört bir yanında çeşitli hükümetler, çeşitli derecelerde başarıya sahip olan spor turizmi stratejileri başlatırken, bu konuda yazılan kitaplar veya spor turizmini inceleyen dergiler de artış göstermiştir (Gibson, 2013:134). Diğer bir ifadeyle spor turizmi, hem akademik ilginin hem de devlet ilgisinin giderek arttığı bir konu haline gelmiştir. Ekonomik katkısının yanı sıra toplumun refahı üzerindeki etkisi, insan sağlığına katkısı, spor turizminin yaratabileceği gurur duygusu gibi diğer etkiler nedeniyle önemli olarak algılanmaktadır (Deery vd., 2004:235). Bünyesinde çok farklı turizm unsurlarını bir arada bulundurmasından dolayı canlı bir turizm alanı olan spor turizmi, bir kentin turizm destinasyonu olabilmesi yolunda önemli bir etkidir (Zeytonli vd., 2013:3933). Dünyada rekabetçi bir şekilde gelişen ve işgücünü olumlu yönde etkileyen önemli bir turizm çeşidi olarak da görülmektedir (Eslami vd., 2013:105).

Uluslararası alan yazında böyle bir gelişim gösteren spor turizmi konusunu inceleyen çalışma sayısının, ulusal alan yazında kısıtlı olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle çalışmada dünyadaki bu gelişmeye paralel olarak spor turizminin Türkiye'deki gelişimi araştırılmak istenmiştir. Bu kapsamda, yayınların ya da belgelerin belirli özelliklerinin analiz edilmesi ve bilimsel iletişime ilişkin çeşitli bulguların elde edilmesi esasına dayanan (Al ve Coştur, 2007:144) bibliyometri tekniğinden yararlanılmıştır. Böylece konunun yıllar içerisinde gösterdiği gelişime ilişkin bilgilerin sunulması, eksik kalan yönlerinin tespit edilmesi, bu yolla alan yazına ve araştırmacılara katkı sağlanması hedeflenmektedir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bilimsel çalışmalar sonucunda elde edilen bulguların incelenmesi, incelenen bilim dalı ile ilgili gelişmelerin takip edilmesinde, bilimsel bilginin yayılmasında ve bilimsel iletişimin sağlanmasında, dolayısıyla o alanda ortaya çıkan sorunların ve bu sorunları giderecek çözüm yollarının belirlenmesinde önemli bir etkidir. Bir disiplinin genel yapısının, özelliklerinin ve gelişim sürecinin ortaya konmasında kullanılan yöntemlerden biri bibliyometri yöntemidir (Çiçek ve Kozak, 2012:735). Bibliyometri, bilimsel yayınların yazar, konu, yıl, sayfa sayısı, yapılan atıflar gibi çeşitli unsurlarının sayısal analizler ve istatistikler yardımıyla incelenmesini ifade etmektedir. Bibliyometrik analizler belirli bir yılda yayımlanan makale sayısının belirlenmesi şeklinde tanımlayıcı nitelikte olabileceği gibi, bir makalenin kendisinden sonra gelen araştırmaları ne şekilde etkilediğini ortaya koymak için atıf analizi yapılması şeklinde değerlendirici nitelikte de olabilmektedir (McBurney ve Novak, 2002).

Ulusal alan yazın incelendiğinde son yıllarda turizmi konu alan bibliyometrik çalışmaların önemli bir artış gösterdiğini söylemek mümkündür. Bu çalışmalar içerisinde doğrudan turizm disiplininin inceleyen çalışmalar (Evren ve Kozak, 2012; Tayfun vd., 2016; Turan, 2014) olduğu gibi turizm disiplininin alt alanlarını inceleyen çalışmalar da bulunmaktadır. Turizm pazarlaması (Kozak, 2001; Özel ve Kozak, 2012; İnce vd., 2017), turizm eğitimi (Polat Üzümcü, 2019), sürdürülebilir turizm, (Güdü Demirbulat ve Tetik Dinç, 2017), engelli turizmi (Cevizkaya vd., 2014), sağlık turizmi (Bayın, 2015; Temizkan vd., 2015), seyahat işletmeciliği (Arıca, 2014), yiyecek içecek işletmeciliği (Aydın, 2017), yöresel yiyecekler (Ayaz ve Türkmen, 2018), turist rehberliği (Şahin ve Acun,

2015), gastronomi ve mutfak sanatları (Sünnetçioğlu vd., 2017; Yılmaz, 2017) ve kırsal turizm (Alımanoğlu ve Ayazlar, 2017; Bozok vd., 2017) turizm disiplininin bibliyometri tekniği ile incelenen alt alanlarını oluşturmaktadır. Turizm disiplininin bir diğer alt alanı olan spor turizmi, son yıllarda dünyada önemli bir gelişme göstermesine ve toplam turizm aktivitelerinin yaklaşık %35'lik bölümünü oluşturmasına rağmen, Türkiye'de sadece %2 dolaylarında kalmıştır (Genç, 2019). Türkiye'de gelişime çok müsait olan ancak dünyadaki gelişmenin yüzde olarak oldukça gerisinde kalan spor turizmi ile ilgili çalışmaların incelenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Yapılan taramada spor turizmi çeşitleri içerisinde değerlendirilen kış turizmini konu alan sınırlı sayıda bibliyometri çalışmasının olduğu görülmüştür (Ardıç Yetiş ve Çokal, 2018; Çalhan ve Çakıcı, 2019). Ancak ulusal alan yazında doğrudan spor turizmine yönelik çalışmaları bibliyometrik yöntemle inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamıştır.

Bibliyometri tekniği ile incelenen bilimsel yayınlar kitaplar, makaleler, bildiriler ve/veya lisansüstü tezler olabilmektedir. Lisansüstü tezler, birçok yönüyle ilgili alandaki bilimsel araştırmaların yönü ve niteliği hakkında önemli ipuçları vermekte, incelenen alanın teorik temellerinin oluşturulması sürecinde belirleyici unsurlardan olmaktadır (Dener, 1995). Azami bir süre zarfında, üniversitelerin akademik kadrolarında bulunan öğretim üyelerinin danışmanlığında hazırlanan tezler, en az üç kişiden oluşan bir tez jürisi karşısında savunularak başarılı olunması halinde tamamlanmaktadır (Kozak, 2001:27). Aynı zamanda tezler, biçimsel açıdan bilim insanı yetiştirme sürecinin temelini oluşturmakta ve tezlerin toplumsal konulara katkı sağlaması beklenmektedir (Üstüner ve Cömert, 2008:501). Bu nedenle, belirli bir alanla ilgili olan lisansüstü tezlerin niteliğini ortaya koymanın önemli olduğu düşünülmüş ve çalışmada spor turizmi ile ilgili tezlerin incelenmesine karar verilmiştir. Bu bağlamda, spor turizmüne yönelik hazırlanan ulusal lisansüstü tezlerin bibliyometrik özelliklerini ortaya koymayı esas alan bu çalışmanın alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

3. YÖNTEM

Spor turizmi alanının bibliyometri tekniğinden yararlanılarak genel yapısının ve özelliklerinin incelenmesi ve böylece ulusal alan yazındaki gelişim sürecinin ortaya konması amaçlanmıştır. Bu amacın birkaç aşamada gerçekleştirilmesi planlanmış olup ilk aşama bu alanda hazırlanmış lisansüstü tezlerin incelenmesini içermektedir. Bu nedenle çalışmanın kapsamını ulusal alan yazında yer alan ve erişilebilen spor turizmi konulu lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Her veri kaynağının farklı parametrelere göre incelenmesi gerektiğinden ve tezlerin detaylı olarak incelenmesini sağlamak açısından spor turizmi alanında yayınlanmış kitap, makale ve bildiri gibi diğer yazılı dökümanlar başka bir çalışmanın konusu olmak üzere bu çalışmanın kapsamı dışında bırakılmıştır.

Döküman inceleme tekniğinin kullanıldığı araştırmada veriler ikincil kaynaklardan elde edilmiştir. Çalışmaya esas oluşturacak verilerin derlenmesinde Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nin internet veri tabanında yer alan tezlerden yararlanılmıştır. Tezlerin taranmasında öncelikle "spor turizmi" anahtar kelimesi kullanılmıştır. Ancak, mümkün olduğunca fazla veriye ulaşarak araştırma evrenini en yüksek oranda temsil edebilmek ve araştırmanın doğruluk payını arttırabilmek amacıyla spor turizmi çeşitleri kapsamına giren "sualtı dalış turizmi", "golf turizmi", "futbol turizmi", "akarsu sporları turizmi", "rafting turizmi", "dağ sporları turizmi", "hava sporları turizmi", "kış sporları turizmi", "bisiklet turizmi", "av turizmi", "yamaç paraşütü" ve "trekking" (Hazar, 2007) gibi anahtar kelimelerle de tarama yapılmıştır. 14 Ocak 2020 tarihinde yapılan taramada 72 teze ulaşılmış, erişim izni olmayan 6 tez, çalışma alanı Türkiye olmayan 1 tez ve spor turizmi ile ilgili olmayan 4 tez kapsam dışı bırakılmış ve toplam 61 tez üzerinden analizler gerçekleştirilmiştir. Tezlerin bibliyometrik özelliklerinin saptanması amacıyla kullanılacak parametrelerin belirlenmesinde Kozak (2001), Özel ve Kozak (2012) ve Çakıcı vd. (2013)'nin çalışmalarından yararlanılmıştır. İlk olarak belirlenen parametreleri içeren bir tez inceleme formu geliştirilmiş ve tezlere ait bilgiler önce yazar tarafından bu inceleme formuna ardından SPSS istatistik programına aktarılmıştır. Daha sonra betimleyici istatistik analizler kullanılarak yüzde ve sıklık değerleri hesaplanmıştır. Parametreler dikkate alınarak oluşturulan ve yanıtları aranan araştırma soruları aşağıda yer almaktadır;

1. Spor turizmi konulu tezlerin yıllara göre dağılımı nedir?
2. Spor turizmi konulu tezlerin düzeyi nedir?
3. Spor turizmi konulu tezlerin sayfa sayılarına göre dağılımları nasıldır?

4. Spor turizmi konulu tezlerin danışmanlarının ünvanlarına göre dağılımları nasıldır?
5. Spor turizmi konulu tezlerin yayınlandığı üniversiteler hangileridir?
6. Spor turizmi konulu tezlerin enstitülere göre dağılımları nasıldır?
7. Spor turizmi konulu tezlerin yayınlandığı anabilim dalına göre dağılımları nasıldır?
8. Tezlerin araştırma konularının spor turizmi çeşitlerine göre dağılımı nasıldır?
9. Spor turizmi konulu tezlerde uygulanan araştırma yöntemleri nelerdir?
10. Spor turizmi konulu tezler evren/örneklem bakımından uygulama alanlarına göre nasıl dağılmaktadır?
11. Spor turizmi konulu tezler kullanılan örnekleme yöntemi ve türlerine göre nasıl dağılmaktadır?
12. Spor turizmi konulu tezler örneklem büyüklüğüne (hacmine) göre nasıl dağılmaktadır?
13. Spor turizmi konulu tezler uygulanan istatistiki veri analizi yöntemlerine göre nasıl dağılmaktadır?
14. Spor turizmi konulu tezlerde yerli ve yabancı atıf sayısı, atıf yapılan yayınların dağılımı (dergi/kitap/tez/bildiri ve diğer yayınlar (raporlar, kataloglar, envanterler, gazeteler), nasıldır?

4. BULGULAR

Ulusal alan yazında 1995-2019 yılları arasında spor turizmini konu alan toplam 61 teze ulaşılmıştır (Tablo 1). Spor turizmi konusunda ilk tez 1995 yılında yazılmış, takip eden beş yıl bu konuda hiç tez yazılmamış olup, 2010'lu yıllarda konu ile ilgili yazılan tez sayısının az da olsa arttığı anlaşılmaktadır. En çok tezin yazıldığı yıl ise 2019'dur. Bu durum spor turizmine olan ilginin akademik alanda yıllar itibariyle düzensiz de olsa artış gösterdiğine işaret etmektedir ve alan yazında var olan son yıllarda spor turizmine olan akademik ilginin arttığı yönündeki görüşü desteklemektedir (Deery vd., 2004:235).

Tezlerin %70,5'i yüksek lisans, %29,5'i doktora tezidir. Sayfa sayılarına bakıldığında %60,7 oranla en çok 101-200 sayfa aralığında tez yazıldığı anlaşılmaktadır. Yaklaşık dörtte biri ise 1-100 sayfa aralığındadır. Tezlerin hazırlanmış olduğu konunun kapsamı, tezlerde kullanılan araştırma yöntemi, yararlanılan analiz tekniklerinin çeşidi ve sayısı, danışmanın beklenti ve yönlendirmeleri vb. nedenlerle sayfa sayıları değişkenlik gösterebilir. Dikkat edilmesi gereken nokta, konunun kuramsal altyapısını, alan yazındaki durumunu ve eksik yönlerini, kullanılan yöntemi ve ortaya çıkan sonucu açık bir ifadeyle herhangi bir belirsizliğe yer vermeyecek şekilde aktarmaktır. Tezlerin yazımında buna engel olacak kadar kısa tutulmasından veya sayfa sayısı arttırılarak tekrara düşülmesinden kaçınılmalıdır. Yapılan incelemede tezlerin yarısından fazlasının (%60,7) ortalama bir uzunlukta olduğu söylenebilir. Tezleri yöneten danışmanların ünvanı incelendiğinde en çok profesör doktor ve doktor öğretim üyelerinin tez yönettikleri ve yönetilen tez sayılarının eşit olduğu görülmektedir.

Tablo 1: Tezlerin yayınlandığı yıl, sayfa sayısı, düzeyi ve danışman ünvanına göre dağılımı

Yayın Yılı	F	%	Sayfa Sayısı	F	%
1995	1	1,6	1-100 arası	14	23,0
2001	1	1,6	101-200 arası	37	60,7
2004	3	4,9	201-300 arası	7	11,5
2005	1	1,6	301 ve üzeri	3	4,9
2006	1	1,6	Toplam	61	100,0
2008	3	4,9			
2009	3	4,9			
2010	2	3,3	Düze	F	%
2011	7	11,5	Yüksek Lisans	43	70,5
2012	4	6,6	Doktora	18	29,5
2013	1	1,6	Toplam	61	100,0
2014	6	9,8			
2015	7	11,5			
2016	3	4,9	Danışman Ünvanı	F	%
2017	5	8,2	Prof. Dr.	23	37,7
2018	4	6,6	Doç. Dr.	15	24,6
2019	9	14,8	Dr. Öğr. Üyesi	23	37,7
Toplam	61	100,0	Toplam	61	100,0

Spor turizmini konu alan tezlerin yayınlandığı üniversiteye göre dağılımı Tablo 2’de yer almaktadır. Buna göre toplam sekiz tez ile alana en yüksek katkısı Gazi Üniversitesi sağlamaktadır. Bunu yedi tez ile Akdeniz Üniversitesi ve dörder tez ile İstanbul ve Süleyman Demirel Üniversiteleri izlemektedir. Konu ile ilgili sadece bir tezin yazıldığı üniversitelerin oranı ise %31’dir. Bu bulgu her ne kadar son yıllarda spor turizmi ile ilgili yazılan tez sayısında artış olduğu görülsede konunun ulusal alan yazında görece kısıtlı olarak ele alındığı sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 2: Tezlerin yayınlandığı üniversiteye göre dağılımı

Üniversite	F	%	Üniversite	F	%
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	1	1,6	İstanbul Üniversitesi	4	6,6
Adnan Menderes Üniversitesi	1	1,6	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	1	1,6
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	1,6	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	1	1,6
Akdeniz Üniversitesi	7	11,5	Karadeniz Teknik Üniversitesi	1	1,6
Anadolu Üniversitesi	2	3,3	Maltepe Üniversitesi	1	1,6
Atatürk Üniversitesi	3	4,9	Marmara Üniversitesi	2	3,3
Celal Bayar Üniversitesi	1	1,6	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	2	3,3
Cumhuriyet Üniversitesi	1	1,6	Mersin Üniversitesi	1	1,6
Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi	1	1,6	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	2	3,3
Dokuz Eylül Üniversitesi	3	4,9	Muğla Üniversitesi	2	3,3
Dumlupınar Üniversitesi	1	1,6	Necmettin Erbakan Üniversitesi	1	1,6
Düzce Üniversitesi	3	4,9	Sakarya Üniversitesi	1	1,6
Ege Üniversitesi	1	1,6	Selçuk Üniversitesi	1	1,6
Gazi Üniversitesi	8	13,1	Süleyman Demirel Üniversitesi	4	6,6
Hacettepe Üniversitesi	1	1,6	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi	1	1,6
İstanbul Gelişim Üniversitesi	1	1,6			
			Toplam	61	100,0

Spor turizmini konu alan tezlerin önemli bir kısmı (%63,9) sosyal bilimler enstitüsü bünyesinde yazılmıştır. Bunu sırasıyla eğitim bilimleri, sağlık bilimleri ve fen bilimleri enstitüleri izlemektedir. Tezlerin hangi ana bilim dalı bünyesinde yazıldığına bakıldığında, halkla ilişkiler ve tanıtımdan coğrafyaya, peyzaj mimarlığından orman mühendisliğine çok farklı ana bilim dallarının yer aldığı bir tablo ile karşılaşmaktadır (Tablo 3). Buna göre tezlerin %39,3'ü turizm ile ilgili ana bilim dallarında, %29,5'i ise beden eğitimi ve spor ile ilgili ana bilim dallarında yazılmıştır.

Tablo 3: Tezlerin enstitü ve ana bilim dalına göre dağılımı

Ana Bilim Dalı	F	%	Enstitü	F	%
Turizm İşletmeciliği	13	21,3	Sosyal Bilimler Ens.	39	63,9
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik	5	8,2	Fen Bilimleri Ens.	5	8,2
Turizm ve Otel İşletmeciliği	2	3,3	Sağlık Bilimleri Ens.	8	13,1
Turizm İşletme Eğitimi	3	4,9	Eğitim Bilimleri Ens.	9	14,8
Beden Eğitimi ve Spor	10	16,4			
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	4	6,6			
Sporda Psiko Sosyal Alanlar	2	3,3			
Sosyoloji	1	1,6			
Peyzaj Mimarlığı	3	4,9			
Rekreasyon Yönetimi	1	1,6			
İşletme	6	9,8			
Spor Yöneticiliği	1	1,6			
Coğrafya	2	3,3			
Siyaset Bilimi ve Kamu Yön.	1	1,6			
Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi	1	1,6			
Orman Mühendisliği	2	3,3			
Halkla İlişkiler ve Tanıtım	2	3,3			
Antrenörlük Eğitimi	1	1,6			
Yönetim ve Organizasyon	1	1,6			
Toplam	61	100,0	Toplam	61	100,0

Çalışmada yanıtı aranan sorulardan biri, tezlerin araştırma konularının spor turizmi çeşitlerine göre nasıl bir dağılım gösterdiği yönündedir. Tablo 4'de görüldüğü gibi %24,6 ile en çok spor turizminin çeşitli araştırma bölgelerindeki potansiyelini herhangi bir spor turizmi branşına göre ayırım yapmaksızın genel olarak belirlemek üzere tez yazılmıştır. Bunun yanı sıra golf turizmi, yazarlar tarafından en çok araştırılan spor turizmi çeşidi olmuştur (%16,4). Bunda özellikle Belek bölgesinin golf turizminde öne çıkmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Belek, gerek sahip olduğu tarihi ve doğal değerler gerekse nitelikli golf sahaları ve tesisleri ile golf turizmi için eşsiz bir potansiyel oluşturmaktadır. 27 golf sahasına ve tesise sahip olan Belek, Uluslararası Golf Tur Operatörleri Birliği (IAGTO) tarafından 2008 yılında Avrupa'nın en iyi golf destinasyonu olarak değerlendirilmiştir (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2020). Tez yazımında en çok tercih edilen ikinci spor turizmi çeşidi ise doğa yürüyüşüdür (trekking). Bu durum son yıllarda dünya genelinde doğa yürüyüşüne olan talebin artması ile açıklanabilir. Çeşitli araştırmalarda doğa yürüyüşünün Avrupa'da sporla ilgili tatil yapanların en çok tercih ettikleri, Amerika'da ise en popüler açık hava etkinliği olduğu ifade edilmektedir (Çetinkaya, 2014:30). Ayrıca Türkiye'de Kaçkar Dağları, Kaz Dağları, Antalya Bey Dağları, Aladağlar, İhlara Vadisi, Likya Yolu gibi her bölge ve ilde farklı zorluk derecelerine sahip çok sayıda parkur bulunmaktadır (Akgün, 2016). Doğa yürüyüşünü eşit oranlarla (%4,9) futbol, yamaç paraşütü, kış sporları ve av turizmi izlemektedir. Türkiye turizmi için önemli bir potansiyel oluşturan futbol turizminin araştırma konusu olarak ilk üç içerisinde yer almaması dikkat çekmektedir. Rüzgar sörfü, kano turizmi, olimpiyat oyunları gibi bazı spor turizmi çeşitlerini konu alan sadece birer çalışma varken, bisiklet turizmi, tenis turizmi gibi bazı spor turizmi çeşitlerini konu alan çalışmaya ise rastlanmamıştır.

Tablo 4: Tezlerin konularına göre dağılımı

Tezin Konusu	F	%
Spor Turizmi Potansiyeli	15	24,6
Futbol Turizmi	3	4,9
Golf Turizmi	10	16,4
Yamaç Paraşütü Turizmi	3	4,9
Sualtı Dalış Turizmi	2	3,3
Rafting Turizmi	2	3,3
Kış Sporları Turizmi	3	4,9
Doğa Yürüyüşü	5	8,2
Av Turizmi	3	4,9
Basketbol Turizmi	2	3,3
Spor Pazarlaması	1	1,6
Spor Yönetimi	2	3,3
Spor Ekonomisi	1	1,6
Kano Turizmi	1	1,6
Spor Sosyolojisi	1	1,6
Motor Sporları	1	1,6
Su Sporları	1	1,6
Hava Sporları	1	1,6
Masa Tenisi Turizmi	1	1,6
Rüzgar Sörfü	1	1,6
Mağara Turizmi	1	1,6
Olimpiyat Oyunları	1	1,6
Toplam	61	100,0

Tezler, araştırmada kullanılan yöntem, veri toplama aracı ve verilerin toplandığı kitleye göre de incelenmiş olup, elde edilen sonuçlar Tablo 5’de gösterilmektedir. Buna göre tezlerin yarıya yakınında (%47,5) nicel araştırma yönteminin kullanıldığı, bunu %29,5 ile nitel araştırma yöntemlerinin izlediği anlaşılmaktadır. Her iki yöntemin birlikte kullanıldığı çalışmalarda bulunmakta olup oranı %23’tür. Veri toplama aracı olarak en çok anket tercih edilmiş olmakla birlikte birden fazla tekniğin beraber kullanıldığı çalışmaların oranı (%31,1) da azımsanmayacak düzeydedir. Verilerin araştırmanın amacına hizmet edecek şekilde doğru ana kütleden toplanması oldukça önemlidir. Bu nedenle çalışmada verilerin toplandığı kitleler incelenmiştir. Veriler en yüksek oranla yerli turistlerin ve turizm paydaşlarının yanıtlarından elde edilmiştir. Hem yerli hem yabancı turistlerden veri toplama oranı %13,1, sadece yabancı turistlerden veri toplama oranı ise %11,5’tir. Burada üzerinde durulması gereken nokta, tezlerin %8,2’sinde toplanan verilerin elde edildiği kitle hakkında bilgi verilmemiş olmasıdır. Tezler, lisanüstü eğitime başlayan ve bilim insanı adayı olan bireylerin hem kendileri hem de yetiştireceği bilim insanları için bilimsel araştırma süreçlerini öğrenmeleri ve eksiksiz olarak uygulamaları açısından son derece önemli yayınlardır. Dolayısıyla bu yayınlarda verilerin toplandığı kitle gibi bilgilerin tam ve doğru olarak belirtilmesi beklenmektedir.

Tablo 5: Tezlerin araştırma yöntemi, veri toplama aracı ve kitleye göre dağılımı

Araştırma Yöntemi	F	%	Veri Toplanan Kitle	F	%
Nitel Yöntem	18	29,5	Yerli Turist	11	18,0
Nicel Yöntem	29	47,5	Yabancı Turist	7	11,5
Karma Yöntem	14	23,0	Yerli ve Yabancı Turist	8	13,1
Toplam	61	100,0	Turizm Paydaşları	11	18,0
			Dağcı Rehber	1	1,6
			Kurum/Kuruluş Yöneticisi	3	4,9
Veri Toplama Aracı	F	%	İşletme Yöneticisi	4	6,6
Anket	29	47,5	Yerel Halk	4	6,6
Görüşme	8	13,1	Spor Yöneticileri	1	1,6
Birden Çok Teknik	19	31,1	Öğrenci	1	1,6
Literatür Taraması	5	8,2	Veri Toplanmayan Çalışma	5	8,2
			Belirtilmeyen	5	8,2
Toplam	61	100,0	Toplam	61	100,0

Tezlerin kullanılan örnekleme yöntemleri ve örneklem büyüklüklerine göre dağılımı Tablo 6’da yer almaktadır. Tabloda da görüldüğü gibi en çok kullanılan yöntem tesadüfi örnekleme yöntemlerinden basit tesadüfi örnekleme yöntemidir. Bunu sırasıyla tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme ve kasıtlı (amaçlı) örnekleme izlemektedir. Tezlerin %9,8’inde örnekleme yöntemi bulunmamaktadır. Bu durumun bazı tezlerde sadece literatür taraması yapılmasından kaynaklandığı söylenebilir. Ancak burada dikkat çeken nokta yararlanılan örnekleme yönteminin belirtilmediği çalışma oranının yüksek olmasıdır (%27,9). Bu bulgu bilimsel değeri olan yayınlar için önemli bir eksiklik olarak kabul edilebilir. Çünkü, bir alan araştırmasında yapılan ilk işlerden biri, üzerinde araştırma yapılacak kütlenin ve bu kütleyi en iyi temsil eden örneklemin belirlenmesidir. Örneklemin hangi yöntemle belirlendiği çalışmanın güvenilirliği ve şeffaflığı açısından önemlidir (Nakip, 2006:195). Örneklem büyüklüğü açısından incelendiğinde tezlerin %26,2’sinin 301-500 arasında örneklem büyüklüğüne sahip olduğu anlaşılmaktadır. %16,4’ünün örneklem büyüklüğü 1-50 arasında olup, bunlar ağırlıklı olarak nitel araştırmalardan oluşmaktadır (8 nitel, 1 nicel ve 1 karma araştırma). Tezlerin %32,8’inde örneklem büyüklüğü 200’ün altında iken, örneklem büyüklüğü belirtilmeyen çalışmaların oranı %13,1 olarak belirlenmiştir. Bu bulgulardan yola çıkarak, tezlerde örnekleme ilişkin verilen bilgilerde eksiklikler olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 6: Tezlerin örnekleme yöntemine ve örneklem büyüklüğüne göre dağılımı

Örnekleme Yöntemi	F	%	Örneklem Büyüklüğü	F	%
Tam Sayım	1	1,6	1-50 arası	10	16,4
Basit Tesadüfi Örnekleme	13	21,3	51-100 arası	3	4,9
Tabakalı Örnekleme	1	1,6	101-200 arası	7	11,5
Kolayda Örnekleme	12	19,7	201-300 arası	6	9,8
Kasıtlı (Amaçlı) Örnekleme	8	13,1	301-500 arası	16	26,2
Örnekleme Yöntemi Olmayan	6	9,8	501-1000 arası	4	6,6
Birden Fazla Yöntem	2	3,3	1001 ve üzeri	2	3,3
Uygun Örnekleme	1	1,6	Örneklem Olmayan	5	8,2
Belirtilmeyen	17	27,9	Belirtilmeyen	8	13,1
Toplam	61	100,0	Toplam	61	100,0

Tezlerde kullanılan veri analiz tekniklerine ilişkin bulgular Tablo 7’de gösterilmektedir. Tablo incelendiğinde 61 tez için toplamda 207 analiz tekniğinin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle tezlerde görece birden çok tekniğin bir arada kullanıldığını söylemek mümkündür. En fazla kullanılan teknik %67,2 oranla frekans analizi olup bunu %45,9 oranla betimsel analiz izlemektedir. Sırasıyla; güvenilirlik testi, faktör analizi, t test, ANOVA,

ki kare ve korelasyon analizlerinin en fazla kullanılan analizler olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte tezlerde %16,4 oranında swot analizinden, %11,5 oranında Yapısal Eşitlik Modellemesinden ve %9,8 oranında da içerik analizinden yararlanılmıştır.

Tablo 7: Tezlerde kullanılan veri analiz yöntemleri

Analiz Tekniği	F	%	Analiz Tekniği	F	%
Betimsel Analiz	28	45,9	Korelasyon Analizi	13	21,3
İçerik Analizi	6	9,8	Regresyon Analizi	4	6,6
Frekans Analizi	41	67,2	Faktör Analizi	17	27,9
İkincil Veri Analizi	1	1,6	Ki-Kare Analizi	14	23,0
Swot Analizi	10	16,4	YEM	7	11,5
Güvenilirlik Testi	23	37,7	Kümeleme Analizi	1	1,6
T-Test	16	26,2	Uyum Analizi	1	1,6
Anova	15	24,6	Kappa Analizi	2	3,3
Mann Whitney U	3	4,9	Loglinear Analizi	1	1,6
Kruskal Wallis H	3	4,9	Kendall W Testi	1	1,6

Not: Birden çok seçenek işaretlenmiştir.

Tezlerin yazımında en çok yararlanılan kaynakların kaynak dili ve kaynak çeşitlerine göre dağılımları Tablo 8’de yer almaktadır. Tablo incelendiğinde yüksek lisans tezlerinde kullanılan toplam kaynak sayısının ortalama 110 olduğu, bunun 73,6’sının Türkçe, 36,8’inin ise yabancı kaynak olduğu görülmektedir. Dolayısıyla yüksek lisans tezlerinde ağırlıklı olarak Türkçe yayınların tercih edildiği anlaşılmaktadır. Yüksek lisans tezlerinin yazımında en çok kitaplardan yararlanılmakta, bunu makale, web siteleri, tezler, diğer yayınlar (çeşitli kurum/kuruluşlara ait istatistikler, raporlar vb.) ve bildiriler izlemektedir. Doktora tezlerinin yazımında yararlanılan kaynakların ortalama toplam 191 olup yüksek lisans tezlerinde kullanılan toplam kaynak ortalamasından fazladır. Burada dikkat çeken diğer bir nokta ise doktora tezlerinin yazımında yabancı kaynak kullanımının yüksek lisans tezlerine kıyasla daha fazla olmasıdır. Doktora tezlerinin yazımında en çok makalelerden, ikinci olarak kitaplardan yararlanılmaktadır. Bunu web siteleri, tezler, diğer yayınlar ve son olarak bildiriler takip etmektedir. Genel ortalamalara bakıldığında ise Türkçe kaynak kullanımının ağırlıklı olduğu, makale ve kitap tercihi ön plana çıkmakla birlikte web sitelerinin de önemli oranda tercih edildiği görülmektedir.

Tablo 8: Tezlerde kullanılan kaynakların dile ve türlerine göre dağılımı

Tezlerin Düzeyi	Tez Sayısı	Kaynak Dili		Toplam Kaynak	Kaynak Türü					
		Türkçe	Yabancı		Makale	Kitap	Tez	Bildiri	Web	Diğer
		Ort.	Ort.		Ort.	Ort.	Ort.	Ort.	Ort.	Ort.
Yüksek Lisans	43	73,6047	36,8140	110,4186	29,7209	39,3721	8,3953	5,4419	21,3721	6,1163
Doktora	18	75,2778	115,8333	191,1111	81,0000	58,5000	11,2222	4,8333	27,3889	8,1667
Toplam	61	74,0984	60,1311	134,2295	44,8525	45,0164	9,2295	5,2623	23,1475	6,7213

5. SONUÇ

Tezler, herhangi bir alanla ilgili yapılan çalışmaların araştırma temelini oluşturduğu gibi ulaşılan bulgular aracılığıyla ilgili alanda çalışmak isteyen araştırmacılara da rehberlik etmektedir. Aynı zamanda gelişen toplumun ihtiyaç duyduğu bilgiye ulaşmaya aracılık eden, ülke sorunlarına çözüm yolları önermesi beklenen, yıllara göre ağırlık verilen veya araştırma yapılmadığı için eksik kalmış konuların tespitine yardımcı olan önemli kaynaklardır. Spor turizmi, gelişen toplumlarda değişen turistik tercihlere cevap verebilecek özelliklere sahip alternatif bir turizm çeşidi olarak dikkat çekmektedir. Dünyanın dört bir yanında hükümetler spor turizmini ülkelerinde geliştirmek için çalışmakta, şehirler ve bölgeler sportif faaliyetlere uygun yönlerini ön plana çıkararak spor turistlerini çekme çabası içine girmektedir. Türkiye, coğrafi yapısından dolayı özellikle rekreatif spor turizmi potansiyeli yüksek olan

bir ülke olarak bu gelişmelerin gerisinde kalmamalıdır. Bu nedenle çalışmada ulusal alan yazında spor turizminin durumu araştırılmak istenmiştir.

Çalışmada, spor turizmini konu alan 61 lisansüstü tez incelenmiş olup bunların çoğunluğunun (%70,5) yüksek lisans tezi olduğu görülmüştür. Bu durumun temelinde, Türkiye’de yüksek lisans programı sayısı ve kontenjanının doktora programı sayısı ve kontenjanından fazla olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Diğer taraftan 2010 yılından sonra spor turizmi konusunda yazılan tez sayısında genel olarak bir artış olduğu ve 2019 yılında bu sayının en üst noktaya ulaştığı (9 adet) görülse de bir alanın gelişmesi açısından görece bu sayıların yeterli olmadığı düşünülmektedir. Yıllar itibariyle tezlerin dağılımına bakıldığında inişli çıkışlı farklı oranlarla karşılaşılmakta (2013-2014 yılları, 2015-2016 yılları ve 2018-2019 yılları gibi), bu konuda düzenli bir artıştan ve istikrardan söz etmek mümkün olmamaktadır. Lisansüstü eğitimin yüksek lisans ve doktora tezi gibi yapılan bilimsel çalışmalar aracılığı ile bilimi üretmesi ve yayması beklenmektedir. Dolayısıyla spor turizminin bir bilim alanı olarak gelişimine katkıda bulunulması ve toplumda spor turizmi ve önemi ile ilgili bilinç oluşturulması için spor turizmi konusunu farklı açılardan inceleyen daha fazla lisansüstü tez, özellikle doktora tezi yazılması gerekmektedir.

Uluslararası alan yazında son yıllarda spor turizmine olan akademik ilginin artmasından söz edilmektedir (Deery vd., 2004). Ulusal alan yazında spor turizmini konu alan tez sayısı ile alana en önemli katkısı Gazi (8 tez) ve Akdeniz Üniversiteleri (7 tez) sağlamış, bunu İstanbul (4 tez) ve Süleyman Demirel (4 tez) Üniversiteleri izlemiştir. Ancak konu ile ilgili hiç tez yazılmayan üniversitelerin olması, 19 üniversitemizde konu ile ilgili sadece birer tezin yazılmış olması, spor turizminin uluslararası alan yazındaki gelişimi ulusal alan yazında henüz yakalayamadığına işaret edebilir. Spor turizmi ile ilgili yazılan makale, bildiri ve kitapları inceleyen bir çalışma ile bu konuya ilişkin daha fazla bilgiye ulaşmak mümkün olacaktır. Özellikle son yıllarda Turizm Fakülteleri bünyesinde rekreasyon programlarının açılması ile de doğru orantılı olarak spor turizminin araştırmacılar tarafından daha fazla irdelenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Tezlerin sosyal bilimler enstitüleri ağırlıklı olmak üzere eğitim, sağlık ve fen bilimleri enstitüleri bünyesinde, aynı zamanda turizm ve beden eğitimi ve spor ile ilgili ana bilim dalları ağırlıklı olmak üzere coğrafya, peyzaj mimarlığı ve siyaset bilimi ve kamu yönetimi gibi farklı ana bilim dallarında yazıldığı bulgulanmıştır. Tezlerin %68,8 oranla turizm ve beden eğitimi ve spor ile ilgili ana bilim dallarında yazılmış olması, spor turizminin spor ve turizm gibi iki önemli bilim dalını kapsamaması nedeniyle normal bir durumdur. Diğer taraftan farklı enstitüler bünyesinde ve %31,2 oranla farklı ana bilim dalları bünyesinde yazılmış olmaları turizmin multidisipliner yapısından kaynaklanıyor olabilir. Çalışma konuları açısından tezlerde dörtte bir oranında spor turizmi potansiyeli genel olarak ele alınmıştır. Bazı spor turizmi çeşitleri sınırlı olarak ele alınmışken bazıları hiç araştırma konusu olmamıştır. Oysa spor turizmi çeşitlerinin irdelenmesi hem bu konuda daha fazla uzmanlaşmaya gidilmesi hem de alanın gelişimi açısından faydalı olacaktır. Dolayısıyla araştırmacılara özellikle Türkiye’nin potansiyelinin yüksek olduğu spor turizmi çeşitlerini ele alan çalışmalar yapmaları önerilebilir.

Tezlerin yarıya yakınının anket tekniği kullanılarak nicel yöntem ile gerçekleştirildiği, yaklaşık üçte bir oranında nitel yöntemin kullanıldığı ve yaklaşık dörtte bir oranında da karma yöntemin tercih edildiği belirlenmiştir. Bu durum araştırma yöntemi seçiminde nicel yöntemin öne çıktığını ancak nitel ve karma yöntemin de göz ardı edilmediğini ortaya koymaktadır. Nitel araştırma yöntemleri, araştırmacıların olay ve olguları yakından izlediği, elde edilen verilerin ayrıntılı ve derinlemesine olması böylece bir bilim dalı ile ilgili derinlemesine bilgi sağlanmasına olanak sunması nedeniyle nicel araştırmalar kadar önemlidir (Yıldırım, Şimşek, 2011: 48). Tezlerde nicel araştırmalar kadar nitel ve karma yöntemlere de yer verilmesi, farklı bakış açılarıyla bilgiye ulaşmak ve farklı yöntemlerle bilgiyi doğrulamak adına önemli olmaktadır. Diğer taraftan çoğunlukla yerli turist ve turizm paydaşlarından veri elde edildiği, yabancı turistlerden veri toplanma oranının %11,5 olduğu tespit edilmiştir. Spor turizminin gelişimi sürecinde yerli turistlerin beklentileri kadar ülkeye gelen yabancı spor turisti sayısını arttırmak için doğru stratejileri belirleyebilmek adına yabancı turistlerin istek, ihtiyaç ve algılarını ölçmek de önemli olmaktadır. Dolayısıyla yabancı turistlerden veri elde edilen çalışma oranını artırmanın faydalı olacağı düşünülmektedir.

Verilerin hangi kitleden toplandığının belirtilmediği çalışma oranı (%8,2), örnekleme yönteminin belirtilmediği

çalışma oranı (%27,9) ve örneklem büyüklüğünün belirtilmediği çalışma oranına (%13,1) bakıldığında, tezlerde özellikle yönteme ilişkin bir takım eksikliklerle karşılaşıldığını söylemek mümkündür. Yöntem, problemi çözmek için izlenen yoldur ve bu yolda araştırmacı tarafından kullanılacak teknikler ayrıntılı olarak planlanmalı, başka bir araştırmacının aynı planı anlayıp uygulayabilmesine imkan tanıyacak kadar açık olmalıdır (Karasar, 2008:75). Yapılan araştırmaların güvenilirliği açısından kullanılan yöntem ile ilgili detaylı bilginin okuyuculara verilmesi gerekmektedir. Bundan sonra yapılacak olan araştırmalarda verilerin hangi kitleden ve nasıl toplandığı, veri toplanan kitlenin evreni temsil edip etmediği, dolayısıyla hangi örnekleme yönteminin kullanıldığı, olması gereken örneklem büyüklüğüne ulaşıp ulaşılmadığı gibi konularda bilimsel araştırmalarda olması gereken açıklık ve doğruluk esas alınmalıdır.

Doktora tezlerinin yazımında yabancı kaynak kullanımı Türkçe kaynak kullanımından fazladır. Ancak tez yazımında yararlanılan kaynakların genel ortalamaları, Türkçe kaynak kullanımının ağırlıklı olduğunu göstermektedir. Spor turizmi gibi gelişmekte olan bir alanda uluslararası gelişmelere hakim olabilmek için yabancı literatürü yakından takip etmenin önemli olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla doktora tezlerinin yazımında olduğu gibi yüksek lisans tezlerinin yazımında da araştırmacıların uluslararası literatürü daha detaylı incelemeleri faydalı olacaktır.

Araştırma sonucunda, spor turizmi ile ilgili yapılan çalışma sayısının son yıllarda kısmen artış gösterdiğini ancak bu alternatif turizm çeşidinin ülkemizde gelişimini desteklemek için daha fazla çalışmaya ihtiyaç olduğunu söylemek mümkündür. Bunu yaparken de gerek bilimsel araştırma yöntemlerini daha profesyonelce uygulamak gerekse uluslararası alan yazını daha yakından takip etmek gerektiği göz ardı edilmemelidir.

KAYNAKÇA

- Akgün, S. (2016). Trekking'e var mısınız? *Raillife*. Erişim tarihi: Mayıs 10,2020, <http://www.raillife.com.tr/trekkinge-var-misiniz/>
- Al, U. ve Coştur, R. (2007). "Türk Psikoloji Dergisi'nin Bibliyometrik Profili", *Türk Kütüphaneciliği*, 21/2, 142-163.
- Alımanoğlu, Ç. ve Ayazlar, G. (2017). "Türkiye'de Kırsal Turizm Konulu Lisansüstü Tez Çalışmaları Üzerine Bibliyometrik Bir İnceleme (2003-2016)", *Uluslararası Kırsal Turizm ve Kalkınma Dergisi*, 1/1, 6-12.
- Ardıç Yetiş, Ş. ve Çokal, Z. (2018). "Kış Turizmi Alanında Yayımlanan Makalelerin Bibliyometrik Profili", *Journal of Recreation and Tourism Research*, 5/1, 38-52.
- Arıca, R. (2014). "Seyahat İşletmeciliği Literatürünün Gelişim Süreci: Türkiye'de Hazırlanan Lisansüstü Tez Çalışmalarının Bibliyometrik Olarak İncelenmesi", *VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi*, Kuşadası-Aydın 04-05 Nisan 2014.
- Ayaz, N. ve Türkmen, B.M. (2018). "Yöresel Yiyecekleri Konu Alan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi", *Gastroia: Journal of Gastronomy and Travel Research*, 2/1, 22-38.
- Aydın, B. (2017). "Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezinde (Yöktez) Yiyecek İçecek İşletmeciliği Alanında Kayıtlı Bulunan Tezlerin Bibliyometrik Analizi", *Disiplinlerarası Akademik Turizm Dergisi*, 2/1, 23-38.
- Bayın, G. (2015). "Türkiye'de Sağlık Turizmi Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İçerik Değerlendirmesi", *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 17/28, 49-55.
- Bozok, D., Kılıç, S. N. ve Özdemir, S. S., (2017). "Turizm Literatüründe Kırsal Turizmin Bibliyometrik Analizi", *Journal of Human Sciences*, 14/1, 187-202.
- Cevizkaya, G., İlsay, S. ve Avcıkurt, C. (2014). "Turizm Alan Yazınında Engelliler ile İlgili Çalışmaların Bibliyometrik Profili", *Gazi Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 2, 101-108.
- Çetinkaya, G. (2014). *Doğa Yürüyüşü Parkurlarının Turizm Amaçlı Değerlendirilmesi: Antalya Beydağları Örneği*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Akdeniz Üniversitesi.
- Çakıcı, A. C., Yıldırım, O. ve Karacaoğlu, S. (2013). "Ulusal Turizm Kongreleri Bildirilerinin Bibliyometrik Profili", *14.Ulusal Turizm Kongresi Bildiri Kitabı*, Kayseri: Erciyes Üniversitesi Turizm Fakültesi, 1429-1447.
- Çalhan, H. ve Çakıcı, A.C. (2019). "Uluslararası İndekslerce Taranan Kış Turizmi Başlıklı Makalelerin Bibliyometrik Analizi", *1. Uluslararası Kış Turizmi Kongresi*, Erzurum 19-21 Aralık 2019.
- Çetin, G. (2008). *Dünyada Golf Turizmi ve Türkiye'de Golf Turizmi Potansiyelinin Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi.
- Çiçek, D. ve Kozak, N. (2012). "Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi'nde Yayımlanan Hakem Denetimli Makalelerin Bibliyometrik Profili", *Türk Kütüphaneciliği*, 26/4, 734-756.
- Deery, M, Jago, L. ve Fredline, L. (2004). "Sport Tourism or Event Tourism: Are They One and The Same? *Journal of Sport & Tourism*, 9/3, 235-245.
- Dener, H. I. (1995). "Turizm Talebi ile İlgili Bazı Ampirik Araştırmalar Hakkında", *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 6/1, 14-21.
- Eslami, S., Farahani, A. ve Asadi, H. (2013). "The Effects of Development of Sport Tourism on the Employment: A Review of Related Research", *International Journal of Sport Studies*, 3/1, 105-110.
- Evren, S. ve Kozak, N. (2012). "Türkiye'de 2000-2010 Yılları Arasında Yayımlanan Turizm Konulu Makalelerin Bibliyometrik Analizi", *VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi*, Antalya 12-15 Nisan 2012.
- Genç, A. Ç. (2019). Türkiye spor turizminde nerede? *Turizm Günlüğü Turizm ve Seyahat Gazetesi*, Erişim tarihi: Haziran 28, 2020, <https://www.turizmgunlugu.com/2019/06/28/turkiye-spor-turizminde-nerede/>
- Gibson, H. J. (2013). *Sport Tourism: Concepts and Theories*, Routledge Taylor & Francis Group, London and Newyork.
- Güdü Demirebulat, Ö. ve Tetik Dinç, N. (2017). "Sürdürülebilir Turizm Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Profili", *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14/2, 20-30.
- Hazar, A. (2007). *Spor ve Turizm*, Detay Yayıncılık, Ankara.
- İnce, M., Gül, H. ve Bozyiğit, S. (2017). "Türkiye'de Turizm Pazarlaması Konusunda Yazılan Lisansüstü Tezlerin İçerik Analizi Yöntemiyle İncelenmesi: 1990-2016", *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6/5, 113-130.

- Karasar, N. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Kozak, N. (2001). "Türkiye’de Turizm Pazarlaması Literatürünün Gelişim Süreci: 1972-1998 Yılları Arasında Hazırlanmış Lisansüstü Tez Çalışmaları Üzerine Biyo-Bibliyografik Bir İnceleme", *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 12, Bahar, 26-33.
- Maenning, W. ve Zimbalist, A. S. (2012). *International Handbook on the Economics of Mega Sporting Events*. Edward Elgar Publishing Inc., Massachusetts, USA.
- Mcburney, M. K. ve Novak, P. L. (2002). "What is Bibliometrics and Why Should You Care?", *Proceedings of the Professional Communication Conference*, Portland 17-20 September 2002, 108-114.
- Nakip, M. (2006). *Pazarlama Araştırmaları, Teknikler ve (SPSS Destekli) Uygulamalar, 2. Baskı*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Özel, Ç. H., ve Kozak, N. (2012). "Turizm Pazarlaması Alanının Bibliyometrik Profili (2000-2010) ve Bir Atıf Analizi Çalışması", *Türk Kütüphaneciliği*, 26/4, 715-733.
- Polat Üzümcü, T. (2019). "A Bibliometric Study on Tourism Education", *Journal of Turkish Tourism Research*, 3/4, 1433-1449.
- Ross, S. D. (2001). "Developing Sport Tourism. An e-Guide for Destination Marketers and Sports Events Planners, National Laboratory for Tourism and eCommerce", Illinois: Univeristy of İllionis at Urbana-Champaign: 3, 7.
- Sünnetçioğlu, A, Yalçınkaya, P., Olcay, M., ve Mercan, Ş. O. (2017). "Turizm Alanında Yazılmış Olan Gastronomiye İlişkin Tezlerin Bibliyometrik Profili", *Journal of Tourism and Gastronomy Studies* 5/Special issue 2, 345-354.
- Şahin, Ş. ve Acun, A. (2015). "Turist Rehberliği Alanının Bibliyometrik Profili (Makaleler ve Lisansüstü Tezler)" 16. *Ulusal Turizm Kongresi Bildiriler Kitabı*, Detay Yayıncılık, 1456-1475.
- Tayfun, A., Küçükergin, F. N., Aysen, E., Eren, A. ve Özekici, Y. K. (2016). "Turizm Alanında Yazılan Lisansüstü Tezlere Yönelik Bibliyometrik Bir Analiz", *Gazi Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 1/1, 50-69.
- T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2020). (29.04.2020). <https://www.goturkey.com/search-results?q=belek>
- Temizkan, P., Çiçek, D., ve Özdemir, C. (2015). "Sağlık Turizmi Konusunda Yayınlanan Makalelerin Bibliyometrik Profili", *International Journal of Human Sciences*, 12/2, 394-415.
- Turan, A. (2014). "Turizm Konulu Yüksek Lisans Tezlerinin Bibliyometrik Özellikleri (1984-2003)", *VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi*, Kuşadası-Aydın 04-05 Nisan 2014.
- Üstüner, M. ve Cömert, M. (2008). "Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Anabilim Dalı Lisansüstü Dersleri ve Tezlerine İlişkin Bir İnceleme", *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55, 497-515.
- Yılmaz G. (2017). "Ulusal Turizm Kongrelerinde Gastronomi ve Mutfak Sanatları Alanı ile İlgili Yayınlanan Bildiriler Üzerine Bir Araştırma", *Turizm ve Araştırma Dergisi (TURAR)*, 6/1, 24-39.
- Zeytonli, A. H., Asadi, H., Farahani, A. ve Soufi, M. R. (2013). "Brand Equity of Iranian Sport Tourism Destinations", *International Journal of Sport Studies*, 3/6, 581- 587.

Beyan ve Açıklamalar (Disclosure Statements)

1. Bu çalışmanın yazarları, araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyduklarını kabul etmektedirler (The authors of this article confirm that their work complies with the principles of research and publication ethics).
2. Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması beyan edilmemiştir (No potential conflict of interest was reported by the authors).
3. Bu çalışma, intihal tarama programı kullanılarak intihal taramasından geçirilmiştir (This article was screened for potential plagiarism using a plagiarism screening program).